KALAJOEN VESIENHOITORYHMÄN TAPAAMINEN

Aika: Torstai 29.10.2026 klo 9:30-11:12

Paikka: Ylivieskan kaupungintalo, Kyöstintie 4, Ylivieska (Valtuustosali, 2 krs)

Läsnä: Jenna Koskela (Ylivieskan kaupunki), Heikki Estola (Ylivieskan kaupunki), Markus Niskanen (Mhy Pyhä Kala ry), Päiviö Karttunen (Haapajärven osakaskunta), Reijo Peltokorpi (Sievin kunta), Teemu Sauvula (Kalajoen kalatalousalue), Kari Kestikievari (Haapajärven kaupunki), Tapio Koistinaho (Musta lammas Ky), Laura Liuska (Kalajoen kaupunki), Ville Repo (Nivalan kaupunki), Pekka Kuisma (Kuusaan osakaskunta), Arto Konttila (Nivalan Pidisjärven osakaskunta), Tuomas Häggman (Alavieskan kunta), Riikka Gummerus (Nivalan kaupunki), Eero Hakala (Yrittäjä), Riina Rahkila (ProAgria, etäosallistuminen), Elina Pusaa (ProAgria, etäosallistuminen), Henri Vaarala (Elinvoimakeskus, etäosallistuminen)

Asialista:

1. **Kokouksen avaus**

   Kokous avattiin klo 9:42 kahvituksen jälkeen. Kokouksen alussa osallistujat esittäytyivät lyhyesti.

2. **Nivalan hule- ja vuotovedet haltuun hankkeen esittely (Riikka Gummerus)**

   Riikka Gummerus esitteli Nivalan kaupungin hule- ja vuotovesien hallintaan keskittyvää hanketta

   - Hankkeen tavoitteena on pienentää jätevesiverkostoon päätyvien hule- ja vuotovesien määrää, mikä vähentää jätevesipumppaamoiden kuormitusta ja parantaa järjestelmän toimintavarmuutta
   - Hankkeessa selvitetään hule- ja vuotovesien vaikutuksia jätevesipumppaamoiden energiankulutukseen, huolto- ja uusimistarpeisiin sekä jäteveden puhdistamisen kustannuksiin
   - Selvitysten avulla on tarkoitus luoda yleisluontoinen ohjeistus kustannusvaikutusten selvittämiseen ja laskemiseen.
   - Hanke päättyy 6/2027

   Keskustelu

   - Hankkeen tuloksia esitellään tarkemmin vesienhoitoryhmän kevään 2027 kokouksessa
   - Todettiin hankkeen olevan tärkeä ja ajankohtainen myös muille kunnille
   - Kysyttiin, onko seurantamittarit ostettu hankintapalveluna vai hankittu omaksi. Vesiyhtiö on hankkinut mittarit omaksi
   - Hule- ja vuotovesien vähentäminen tuottaa kustannussäästöjen lisäksi hyötyä vesistöjen tilalle, koska ylimääräiset vedet vaikeuttavat jätevesien käsittelyä ja kuormittavat puhdistusjärjestelmiä

3. **Virtavesiympäristöjen korjailu, Seittijoki, Vääräjoki, Kähtävänoja (Eero Hakala)**

Eero Hakala esitteli toteutettuja ja suunniteltuja virtavesien kunnostustoimenpiteitä Kähtävänojalla, Settijoella ja Vääräjoella.

- Kähtävänoja on 22 km pitkä sivupuro, lähes kokonaan perattu 1960-luvulla
- Inventointi ja kunnostussuunnitelma 2024, painopiste 8 tärkeimmässä alueessa
- Kunnostus 2025 3 km vesialuetta, 18 soraikkoa, monimuotoisuuden lisääminen

- Settijoki on 20 km pitkä joki, valuma-alue 310 km2.
- Kunnostussuunnitelma 2023, toteutus 2025. 10 koskea, 1,2 km vesialuetta, 18 soraikkoa.
- Tavoitteena harjuksen ja jokiravun elinolojen parantaminen

- Vääräjoella kunnostuksia tehty 1990-luvulta lähtien.
- Uusin inventointi ja suunnitelma 2025. 19,3 km pituisella matkalla, 10 kunnostettavaa koskea
- Tavoitteena virtakalojen ja jokiravun elinympäristöjen parantaminen

- Yleisesti kunnostusten onnistuminen vaatii sitoutumista, ammattitaitoa ja yhteistyötä
- Jälkihoito, seuranta ja raportointi ovat tärkeitä

Keskustelu

- Yhteistyön toimivuus ja tärkeys nousee esille. Yhteistyö kuntien, yhdistysten, maanomistajien ja viranomaisten välillä on välttämätöntä tuloksellisten hankkeiden toteuttamiseksi
- Esimerkkinä todetaan Seittijoen hankkeen toimiva ja erittäin hyvin sujunut yhteistyö
- Kahtena kesänä niitetty Settijoen alajuoksulta vesikasveja ja niitä ajettiin pellolle 30 m3
- Haapajärvellä Kalajoesta 5 km matkalta 230 h talkootyötunnin voimin niitetty 370 m3 vesikasvia maankaatopaikalle
- Kalajoen Typpö / Tynkä välillä aiemmin toteutettujen kunnostustoimenpiteiden nykytilanne tulisi selvittää. Kohteessa voisi olla tarvetta seurannalle ja mahdollisille täydennyskunnostuksille
- Niittotyöstä esitystä kevään 2027 kokoukseen

4. Ylivieskan kaupungin hallinnoimat hankkeet 2026 (Jenna Koskela)

Jenna Koskela esitteli Ylivieskan kaupungin hallinnoimia käynnissä olevia vesienhoitohankkeita.

- Ylivieskan kaupungilla käynnissä 2 hanketta, joista toinen on vesienhoitoryhmän hanke
- *Viipyvä vesi* -hankkeessa suunnitellaan ja perustetaan vesienhoitokohteita Kalajoen sivu-uomien, Kopakkaojan ja Mertuanojan valuma-alueelle.
- Hanke päättyy 11/2026

- *Veden lähteillä* -hankkeessa kartoitetaan Kalajoen koko valuma-alueen vesienviivytyspotentiaali, jonka pohjalta valitaan 10 kohdetta tarkempaan suunnitteluun.
- Hankkeeseen kuuluu oleellisena myös yhteistyön ja Kalajoen vesienhoitoryhmän kehittäminen
- Hanke päättyy 11/2027

Keskustelu

- Keskusteltiin Kalajoen valuma-alueen kartoitustyön laajuudesta sekä päällekkäisen työn välttämisestä.
- Todettiin että suunnittelijalle on toimitettu olemassa oleva materiaali aiemmista hankkeista, jotta niiden osalta vältetään turha päällekkäisyys. Suunnittelussa tarkastellaan kuitenkin laajasti koko aluetta.
- Esille tuotiin käynnissä oleva Ellu- hanke, jossa selvitetään tuulivoimayhtiöiden mahdollisuuksia osallistua vesienhoito- ja ympäristötoimenpiteisiin.
- Ellu- hankkeen yhteyshenkilö oli läsnä kokouksessa. Keskustelussa todettiin, että yhteistyön mahdollisuus otetaan huomioon ja aiheeseen palataan myöhemmin.
- Keskusteltiin vesienhoitoryhmän toiminnan kehittämisestä. Ryhmän toimintatapoja pyritään kehittämään ja kaikkien kuntien ehdotukset aiheeseen liittyen ovat tervetulleita.
- Tavoitteena on löytää uusia toimintamalleja yhteistyön vahvistamiseksi

5. Muut asiat

Muita käsiteltäviä asioita ei ollut.

6. Seuraava kokous

Kevään 2027 kokouksen ajankohta päätetään myöhemmin ja siitä lähetetään erillinen kutsu.

7. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 11:12

Muistion laati

Jenna Koskela
Ylivieskan kaupunki
puh. 040 549 7188
jenna.koskela@ylivieska.fi